

gen får synderlig betydning; de kan for eksempel vælge dagsprisen ved udgangen af kontraktåret som mindstepris.

Det kan dog selvsagt blive en ulempe for køberen, hvis han fastholdes ved en kontrakt om betaling af en vis mindstepris, selv om dagsprisen på leveringstidspunktet er faldet ned under den aftalte mindstepris. I et meget stort antal tilfælde må det imidlertid antages, at den tilsyneladende risiko herved i virkeligheden ikke foreligger:

For det første gælder det for en meget stor del af de varer, hvorom der oprettes kontrakter, at parterne ud fra erfaringerne igennem mange år og deres kendskab til prisudviklingen kan regne med en helt overvejende sandsynlighed for, at priserne vil stige i løbet af det år, hvor varerne skal leveres ifølge kontrakten. Det medfører, at køberen rent faktisk kommer til at betale efter leveringsdagens dagspris, medens kontraktens bestemmelse om mindstepris ikke får nogen betydning. I det indbyrdes mellemværende mellem parterne bliver køberen med andre ord reelt stillet, som om han ikke har indgået nogen kontrakt, men blot køber sine varer til dagspris, efterhånden som han skal bruge dem.

For det andet må det antages, at det er almindeligt, at der er en underhåndsaftale eller underforståelse mellem parterne om, at køberen i virkeligheden ikke skal være bundet af den tilsyneladende „bindende“ kontrakt om en vis mindstepris. Hvor det kan påvises, at et sådant arrangement er truffet, medfører det, at skattemyndighederne ikke godkender kontrakt nedskrivningen, idet betingelserne ikke er opfyldt. Det er imidlertid meget vanskeligt og i praksis uoverkommeligt for skattemyndighederne at føre en effektiv kontrol med, at sådanne omgælder ikke finder sted.

Underhåndsaftalen eller underhåndsførelsen mellem parterne kan også gå ud på, at køberen i virkeligheden skal være ubundet af andre af de tilsyneladende „bindende“ bestemmelser i kontrakten, navnlig bestemmelserne om leveringstiden og om mængden af varer, som køberen skal aftage.

Endelig kan parterne omgå bestemmelsen om, at kontrakten skal være indgået inden

indkomstårets udløb. Dette kan de gøre ved at datere kontrakten i det „gamle“ indkomstår, selv om den i virkeligheden først er oprettet efter begyndelsen af det nye indkomstår. Herved opnår køberen for det første, at han kan indrette sine kontraktoprettelser efter, hvor store kontrakt nedskrivninger han „har brug for“, når det forrige års indkomst er gjort op. For det andet medfører den „forsinkede“ oprettelse af kontrakten, at man kommer nærmere ved det tidspunkt, hvor varerne skal leveres, således at køberen bedre kan forudse prisudviklingen, hvilket helt eller delvis fjerner den prisrisiko, som kontrakten måske ellers kunne medføre for ham.

Det er i første række køberen, der er fristet til at omgå reglerne ved underhåndsaftaler m. v. af den omtalte art. Den fristelse, køberen er udsat for, gælder imidlertid også for sælgerne, der kan føle det vanskeligt at afvise en god forretningsforbindelse, som ønsker at indgå et sådant arrangement. Hvis sælgeren alligevel siger nej, risikerer han måske, at køberen går over til en anden leverandør, der ikke tager så nøje på det.

En effektiv kontrol med, at sådanne transaktioner ikke finder sted, måtte forudsætte, at skattemyndighederne i et meget betydeligt antal sager skulle undersøge, om parterne faktisk har opfyldt de kontrakter, hvorpå køberen har foretaget nedskrivning under anbringende af, at kontrakten var bindende. Det ville være helt uoverkommeligt for skattemyndighederne at føre en sådan kontrol i det nødvendige omfang. Hertil kommer, at afslutningen af sagen ofte ville give yderligere bevismæssigt besvær, fordi parterne med større eller mindre ret ville hævde, at kontrakten var bindende, og at det skyldes efterfølgende, uforudseelige omstændigheder, at den ikke blev opfyldt efter sit indhold.

Ifølge sagens natur er det ikke muligt at dokumentere, hvor udbredte de omtalte misbrug er. Det er imidlertid indtrykket — bl. a. efter drøftelser med ligningsdirektoratet —, at problemet er så stort, at det taler meget stærkt for at afskaffe reglerne om kontrakt nedskrivning.